

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní škola Kapitána Jasioka Havířov-Prostřední Suchá
Kpt. Jasioka 57 okres Karviná**

Kpt. Jasioka 57 735 64 Havířov-Prostřední Suchá

Identifikátor školy: 600 136 477

Zřizovatel: Statutární město Havířov, Svornosti 2, 736 01 Havířov-Město

Okresní úřad Karviná, referát školství, Zakladatelská 974, 735 06 Karviná-Nové Město

Termín konání orientační inspekce: 17. – 20. duben 2001

Čj.	143 101/01-11035
Signatura	on3zu138

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kapitána Jasioka v Havířově- Prostřední Suché má ve školním roce 2000/2001 20 tříd a 491 žáků. Naplněnost je 24,3 žáků na třídu. Škola se zaměřuje na ekologickou výchovu, pořádá pravidelné ekologické konference. V rámci ekologických aktivit mohou žáci využívat plochy v okolí školy a ve spolupráci s městem v současné době také dokončovaný sportovní komplex.

Je příspěvkovou organizací a je v ní zaměstnáno 29 pedagogů a 13 provozních zaměstnanců. Škola je monoblokem s přístavbou budovy školních dílen. Jsou v ní umístěny třídy nižšího i vyššího stupně, odborné učebny, tělocvična, školní družina a školní jídelna. Vybavení tříd a učeben je standardní, výuka probíhá ve velmi podnětném prostředí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve všech sledovaných hodinách jazyka českého, dějepisu, občanské výchovy, přírodopisu, zeměpisu, vlastivědy, prvouky i matematiky byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek, ve kterých výuka probíhala, organizace a užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků v hodinách, interakce a komunikace mezi žáky a učiteli.

Český jazyk

Byly navštíveny hodiny českého jazyka u všech vyučujících češtiny na 2. stupni a v některých vybraných třídách prvního stupně. Všechny základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. Časová dotace odpovídá schváleným učebním plánům realizovaných vzdělávacích programů. V souladu s učebními osnovami byly vypracovány tematické plány, které i po formální stránce vykazují známky standardní úrovně. Učební osnovy jsou plněny. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna. Škola nabízí v oboru českého jazyka volitelný předmět společenskovední seminář pro žáky 9. tříd a zájmový kroužek českého jazyka, v němž se žáci mimo jiné připravují k přijímacím zkouškám na střední školy. Z aktuální přípravy učitelů na výuku bylo zřejmé, že jde v naprosté většině případů o činnost systematickou a dlouhodobou.

Veškerá výuka českého jazyka na 2. stupni je svěřena kvalifikovaným učitelům, z nichž nikdo není začínajícím pedagogem. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů češtiny je využívána v maximální míře, navštívené hodiny byly realizovány učiteli plně způsobilými k výuce sledovaného předmětu na základní škole. Z učitelů prvního stupně nemají dva vyučující odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce daného předmětu na základní škole.

Výuka probíhala pouze v kmenových třídách, které poskytují v zásadě dostatek prostoru pro veškeré zvolené vyučovací metody a aktivity. Odborná učebna českého jazyka není zatím k dispozici. Učebny jsou pedagogicky podnětné a přiměřeně vybavené, vyzdobené jsou vzhledem k věku žáků převážně výukovými nástěnnými obrazy, barevnými aktuálními nástěnkami a výtvarnými pracemi. Všechny ročníky využívají odpovídající učebnice (na 2. stupni je souvislá řada) s možností je doplnit alternativními texty. Vybavení kabinetu českého jazyka jazykovými příručkami, cvičebnicemi a standardními pomůckami lexikálního a odborného charakteru pro potřeby výuky je dostatečné. Organizačně je možné v hodinách využívat audionahrávky a videozáznamy, k dispozici jsou i zpětné projektory, magnetofony a

kopírka na množení materiálů. Ve dvou navštívených hodinách byly tyto pomůcky použity. Nově zřizovaná učebna výpočetní techniky není zatím z hlediska výuky českého jazyka učiteli ani žáky využívána. Škola vlastní žákovskou i učitelskou knihovnu, jejich knižní fond se skládá z přiměřeného množství titulů (2600 knih) a je žáky ve stanovených hodinách využíván.

Přiměřená pozornost je věnována písemnému projevu žáků. Kontrolní slohové práce jsou realizovány v 6. – 8. ročníku tři v průběhu školního roku, v 9. ročníku čtyři. Kontrola zvládnutí probraného mluvnického učiva je prováděna prostřednictvím písemných prověrek v každém ročníku na druhém stupni pětkrát ročně. Všechny písemné práce jsou řádně opraveny a je prováděn jejich rozbor se žáky.

Ve všech hospitovaných hodinách představovala organizace výuky kombinování rozmanitých forem a metod, což z hlediska psychohygienických podmínek působilo příznivě. Nejčastěji se uplatňovala skupinová práce nebo práce ve dvojicích, případně individuální práce, která však měla velmi rozdílnou efektivitu. Po organizační stránce se většinou projevila tvořivost a metodická zdatnost vyučujících, výuku řídili promyšlenými a srozumitelnými pokyny. Sled a výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva, věkovým zvláštnostem žáků i specifickému složení třídy. V hodinách byly využity různé vyučovací metody procvičování a výkladu, samostatné práce s učebnicemi a textovými pomůckami, žáci pracovali v sešitech i na tabuli, při procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Projevila se snaha o individuální přístup.

V mnoha třídách (zejména na 1. stupni) byla snaha žáky aktivizovat vstupními motivačními metodami. Další pozitivní posilování během výuky prováděli vyučující při změnách činností a individuálně oceňováním žáků ústní pochvalou za dobrý výkon. Vcelku byly respektovány všechny didaktické zásady.

Dohodnutá pravidla jednání byla respektována a přijata jak učiteli, tak žáky. Interakce a komunikace mezi žáky a učiteli probíhala v pracovní, ale uvolněné atmosféře vzájemné důvěry a kooperativnosti umožňující každému žákovi projevit vlastní individualitu a schopnosti. Vážnější kázeňské problémy se v průběhu inspekční činnosti nevyskytly.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena celkově jako velmi dobrá. Výsledky výuky v českém jazyce nebyly vzhledem k absenci evaluačních nástrojů hodnoceny.

Dějepis, občanská výchova, vlastivěda

Byly navštíveny hodiny dějepisu, občanské výchovy a vlastivědy všech přítomných učitelů ve 4. až 9. třídách. Úroveň zhlédnutých hodin byla srovnatelná, většinou byly hodnoceny jako velmi dobré a průměrné, jedna hodina byla hodnocena jako ještě vyhovující, ale další jako vynikající (pro vysokou úroveň organizačních forem a motivace). Týdenní hodinové dotace korespondovaly s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola a Obecná škola (vlastivěda v 5. ročníku). V 9. ročnících mají žáci možnost navštěvovat volitelný předmět společenskovědní seminář. Tematické plány byly zpracovány v souladu s osnovami zvolených učebních programů a s malými odchylkami jsou plněny i po stránce časové.

Předměty ve zhlédnutých hodinách vyučovalo pět učitelů s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí a tři učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v kmenových třídách, které měly podnětné prostředí, splňovaly psychohygienické zásady a poskytovaly dostatek prostoru pro zvolené metody i formy práce. Pro převažující zaměření školy na ekologickou problematiku je společenskovědní charakter vnitřního vybavení školy (tj. učeben, chodeb a celkové výzdoby) nevýrazný, až potlačený. Vyučující podle potřeb a možností do hodiny přinášeli potřebné didaktické materiály. Výuka sledovaných předmětů byla

dostatečně zajištěna odpovídajícím fondem učebnic, učebních textů, názornými didaktickými a audiovizuálními pomůckami, i když ty již byly značně opotřebované. V hodinách převažovala tradiční organizace výuky s prvky individuálních úkolů a samostatných prací skupin i jednotlivých žáků. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle vyučovacích hodin. Při výuce byly aplikovány především metody komunikativní, podpořené ukázkami z učebnic a dalších materiálů. V úvodních částech hodin učitelé využívali většinou metody frontálního orientačního opakování, i když ani individuální zkoušení nebylo výjimkou. Nové učivo, které bylo vedeno většinou formou výkladu či formou dialogu a kontinuálně navazovalo na předcházející, dosud probranou látku, bylo vysvětlováno jasně a srozumitelně. Hodiny byly pestré po stránce metodické i didaktické, byl vytvořen prostor pro individuální, párovou i skupinovou práci. Žáci měli příležitost prezentovat výsledky své práce i vyjadřovat své vlastní názory.

V závěru učitelé provedli shrnutí probraného učiva, zadali téma k domácí přípravě. Čas byl dostatečně využit, aktivity byly proporčně rozloženy, i když stanovené cíle nebyly úplně dosaženy. Žáci byli aktivizováni především praktičností učiva a v některých hodinách i vhodnou a efektní motivací. Z didaktických zásad byla respektována především zásada přiměřenosti a návaznosti.

V oblasti interakce a komunikace byli žáci k diskusi vybízeni, neprojevíli však větší míru samostatného vyjadřování. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita ústního i písemného jejich projevu byly na velmi dobré úrovni. Všichni vyučující dějepisu mají citlivý přístup k žákům, žádné kázeňské problémy v době návštěvy hodin nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky dějepisu, občanské výchovy a vlastivědy hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka, přírodopis, zeměpis

Hospitace se uskutečnily v pěti hodinách prvouky na 1. stupni a ve třech hodinách přírodopisu a zeměpisu na 2. stupni. Až na dvě hodiny prvouky, které byly vyučovány vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti, byly všechny hodiny vyučovány pedagogy s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí podle platné vyhlášky. Kontrolou bylo zjištěno, že až na jednu hodinu přírodopisu je časová dotace hospitovaných předmětů v souladu s učebním plánem a probírané učivo je obsaženo v učebních osnovách příslušného ročníku. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, neboť škola má zpracovány tematické plány pro všechny ročníky i předměty. Sledované výukové cíle byly stanoveny vhodně, přiměřeně a s ohledem na aktuální stav třídy, v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí.

Učebny jsou pro výuku prvouky vhodné, pedagogicky podnětné a esteticky upravené, vyzdobené jsou převážně výtvarnými pracemi žáků. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Žáci používali učebnice a atlasy různých nakladatelství (Alter, Prodos, Scientia, Septima, Fortuna, Kartografie Praha, Kvarta, Hoby Dick, SPN a další.). Odborné učebny pro výuku přírodopisu a zeměpisu jsou současně kmenovými třídami a jsou dostatečně vybaveny pomůckami a didaktickou technikou. Většinou jsou žákovské lavice a židle starší, postupně dochází k jejich výměně za nové. Ve většině vyučovacích hodin byla využita audiovizuální technika. Možnost práce s počítačovou technikou mají žáci v počítačové učebně. Tempo výuky bylo přiměřené. Relaxační chvíle byly v hodinách zařazeny převážně ve třídách na 1. stupni.

Vyučovací hodiny byly pečlivě připravené, dobře promyšlené, organizační pokyny byly žákům

jasné, srozumitelné a přiměřené jejich věku. Patrná byla diferenciací učiva podle schopností žáků. Žáci všech tříd projeví velmi dobře vytvořené pracovní i kázeňské návyky, dovedli se soustředit a samostatně pracovat. Byly respektovány didaktické zásady, efektivita většiny hodin byla vysoká. Vyučující často užívali aktivizující a tvořivé formy práce, což značnou měrou přispívalo k udržení pozornosti žáků. K výuce byly používány převážně tabule, učebnice, kartičky s různými úkoly a další pracovní materiál. Velmi kvalitní byla příprava zápisu na tabuli. Při výuce byl vytvářen prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci měli dostatek prostoru k uplatnění vlastního názoru při individuální nebo skupinové práci. Vyučovací jednotky byly pro žáky inspirující počtem alternativních způsobů řešení rozmanitých úkolů. Učitelé organizovali výuku žákům tak, aby mohli pracovat svým vlastním tempem a byli schopni aplikovat učivo. Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo ze strany pedagogů interpretováno věcně správně.

Vyučující v průběhu výuky aktualizovali učivo, využívali mezipředmětové vztahy (převládaly hudební, dramatické a výtvarné prvky) a průběžně vyhodnocovali výsledky učení. Při řešení úkolů byla poskytována žákům pomoc, byla respektována zásada přiměřenosti. U všech žáků byla oceňována snaha a pokrok. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. K procvičování učiva nebyl ve všech vyučovacích jednotkách dostatek času. Některé hodiny postrádaly závěr s hodnocením výkonu žáků. K sebehodnocení nebyli žáci vyzýváni.

Učitelé respektovali osobnost žáka, komunikace učitel-žák byla založena na vzájemné důvěře. V některých vyučovacích hodinách byl vytvořen prostor pro diskusi a rozmanitost názorů. Vyučující rozvíjeli myšlenky obsažené v žákovských odpovědích. Nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Úroveň výuky prvouky, přírodopisu a zeměpisu je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Týdenní hodinové dotace matematiky ve všech třídách v předloženém rozvrhu korespondovaly s realizovanými učebními plány. Inspekce zjistila časový a obsahový soulad učebních osnov a tematických plánů s probraným a probíraným učivem zapsaným v třídních knihách. Všichni vyučující při pohovoru s inspekcí před realizací hodin formulovali cíl vyučovací jednotky, který vždy korespondoval s nácvikem matematických poznatků a dovedností, které jsou zahrnuty do standardu vzdělávání.

Téma hodin bylo voleno tak, aby byla dodržena kontinuita matematického vzdělávání vzhledem k současným znalostem žáků a návaznost na v předcházejících hodinách probrané učivo. Připravené příklady ve sledovaných hodinách měly přiměřenou obtížnost a často potvrdzovaly pedagogickou zásadu spojení získaných teoretických znalostí s jejich praktickým využitím. Žáci si mohou prohlubovat znalosti a upevňovat učivo z matematiky v osmém a devátém ročníku ve volitelném předmětu Technické kreslení.

Personální zajištění výuky matematiky je velmi dobré. Na 1. stupni nemá odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku matematiky jedna učitelka a na 2. stupni jeden vyučující ze čtyř.

Výuka probíhala ve třídách s klasickým vybavením. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly vyhovující, vyučující dbali na vyvětrání tříd. Úroveň estetické výzdoby tříd byla dobrá, výzdoba se v některých třídách motivačně dotýkala právě matematiky (zvláště na 1. stupni).

K dispozici pro výuku matematiky jsou učebnice respektive pracovní sešity pro všechny žáky. Na 1. stupni základní školy převládají učební texty nakladatelství Alter, na 2. stupni základní školy mají žáci k dispozici učebnice nakladatelství Prometheus. Vyučující mají k dispozici

poměrně velké množství dalších učebnic, sbírek, které v případě potřeby buď donášejí do výuky, nebo si z nich kopírují části, které chtějí využít. Všechny výše uvedené učebnice jsou na seznamu schválených učebnic pro základní školu. Pomůcky využitelné při výuce matematiky jsou klasické, jedná se o modely těles, rýsovací pomůcky na tabuli, rozložitelné modely těles pro výuku stereometrie, nástěnné obrazy pro výuku geometrie, pohyblivé číselné osy, soupravy pro výuku racionálních čísel aj. Žáci si mohou zapůjčit ve škole kalkulačky. Z didaktické techniky jsou při výuce využitelné zpětné projektory a výpočetní technika v odborné učebně. V současné době neprobíhá výuka matematiky v počítačové učebně. Během výuky matematiky inspekce pozorovala ve většině hodin efektivní využití učebnic a učebních pomůcek, ve dvou ze sledovaných vyučovacích jednotek byla využita účelně didaktická technika. Kontrolovaný rozvrh prokázal, že na 1. stupni je matematika zařazena vždy v 1. - 3. vyučovací hodině, na 2. stupni vždy v 1. - 4. vyučovací hodině. Méně již byly během vyučovacích jednotek řazeny tělovýchovné chvíle resp. relaxační chvíle.

Členění hodin bylo většinou promyšlené, tempo výuky bylo přiměřené a bylo ve většině vyučovacích hodin řízeno fungující zpětnou vazbou. Náplň všech sledovaných hodin byla podřízena dosažení určeného vzdělávacího cíle a sledovala u žáků zejména nácvik přesnosti matematického vyjadřování, procvičování paměti a představivosti. Organizace hodin ne vždy umožňovala dostatečný podíl samostatné práce žáků v jejich celkové struktuře. Vyučující se snažili žáky vést k samostatnému logickému odvozování a zdůvodňování matematických souvislostí. V některých hodinách vyučující důsledně vyžadovali od žáků slovní popis matematických myšlenek. Zajišťovali aktivitu většiny žáků neustálou komunikací s nimi, a to v průběhu všech fází hodiny. Převažoval frontální způsob práce a zaznamenan byl během sledovaných hodin i individuální přístup vyučujících k žákům.

Vyučující učivo se žáky probírali, procvičovali a upevňovali optimálním tempem. Grafická úroveň zápisů vyučujících na tabuli byla velmi dobrá; úroveň žakovských zápisů v sešitech byla rozdílná – průměrná, jejich kontrola vyučujícími není vždy systematická. Kontrola domácích úkolů byla většinou pravidelná. Zásadní věcné chyby se během výuky nevyskytly. V závěru některých sledovaných hodin nezbyl časový prostor pro zopakování a shrnutí probraného učiva.

V hodinách se objevovaly motivační prvky, jako je pochvala, povzbuzení, ohodnocení žakovské práce, popř. soutěže rychlosti a správnosti řešení matematických příkladů. Zaznamenána byla i tzv. vstupní motivace. V několika případech vyučující využil okamžité zpětné vazby k navrácení se k již vyřešenému příkladu z minulé či sledované hodiny, popř. k příkladu z domácího úkolu. V průběhu jedné hodiny bylo pozorováno shrnutí postupů řešení včetně analýzy chyb. V každé třídě 2. stupně jsou realizovány čtyři písemné čtvrtletní práce včetně analýz provedených do školních sešitů. Na 1. stupni jsou realizovány tzv. ročníkové srovnávací prověrky. Motivačním prvkem pro žáky je předkládání zadání různých matematických soutěží a pomoc při jejich řešení ze strany vyučujících (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Matematický Klokán).

Vyučující svým vztahem k žákům a autoritou umocňovali přátelskou pracovní atmosféru v hodinách. Kládli důraz na správné srozumitelné a přesné vyjadřování, což podporuje rozvoj komunikativních schopností žáků. V rámci diskuse vyučující reagovali na chybné odpovědi žáků předložením logických faktů a důkazů pro jejich korekci. Komunikace mezi vyučujícími a žáky vedla někdy i k pokládání a řešení problémových otázek, které měly charakter zpětné vazby.

Inspekce zjistila ve sledovaných hodinách průměrné až spíše nadprůměrné znalosti žáků v matematice. Žáci školy se zapojují do různých matematických soutěží, avšak výrazné úspěchy nebyly zaznamenány.

Výuka matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá, totéž se týká oblastí organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení. Rovněž oblast podmínek výuky, interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Celková úroveň kvality vzdělávání je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina má dvě oddělení s celkovým počtem 44 zapsaných žáků, navštěvují ji žáci především prvních až třetích tříd a několik dětí čtvrtých ročníků. Rozsah denního provozu družiny je stanoven od 6:30 do 7:45 a od 11:30 do 16:15 hodin. Provoz je zabezpečen dvěma vychovatelkami, z nichž obě mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci ve školní družině. Jejich pracovní úvazek je 100%, navíc obě na základě zvláštní smlouvy zajišťují ve škole suplování především na 1. stupni..

Družina je umístěna v prvním poschodí školní budovy nad školní jídelnou s kuchyní. Každé oddělení má svou vlastní dostatečně velkou místnost, která poskytuje velmi dobré podmínky pro veškeré zájmové a mimoškolní aktivity. Třídy působí estetickým dojmem, jsou bezpečné, s odpovídajícím hygienickým zázemím. Materiálně je družina dobře vybavena pro rekreativní i různorodou zájmovou činnost. Jiné prostory školy mimo prostornou a dobře vybavenou zahradu nejsou využívány. Pitný režim je zajištěn.

Je vypracován celoroční plán školní družiny, který stanovuje hlavní náplň činností podle měsíců a daných ročních období. Práce ŠD vychází z kalendáře tradičních a aktuálních akcí družiny i školy, zahrnuje především odpočinkové, rekreační, sebeobslužné a sebevzdělávací činnosti spolu s přípravou na vyučování. Rozborem výkazů a týdenních plánů bylo zjištěno, že režim dne je vyvážený, zvýšená pozornost je věnována tělesné výchově, různým pracovním technikám, přírodě, výtvarné a hudební výchově. Příprava na vyučování spočívá především v různých formách didaktických her, práce s literaturou, výtvarné činnosti a péči o školní pomůcky. Veškeré činnosti vycházejí ze zájmu dětí a podle jejich zaměření a přání. Žáci se mohou zúčastnit činností kroužků školy

Vnitřní řád školní družiny je funkční, poskytuje bezpečný a přehledný rámec pro provoz, žáci i rodiče s ním byli seznámeni na počátku školního roku. Dokumentace je vedena přehledně a funkčně v souladu s § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Obecně závazná vyhláška Města Havířova o příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů ŠD čj. 3/98/OSŠZ ze dne 1. května 1998 stanovila výši příspěvku ve výši 150,- Kč na první dítě, 75,- Kč na další dítě. Tato vybraná částka je dána částečně na nákup pomůcek, hraček a spotřebního materiálu pro ŠD, ale také do mezd a provozních nákladů na ŠD. Konkrétní využití této částky v loňském roce je hodnoceno jako efektivní.

Vedením školní družiny byla pověřena vychovatelka, která se podílí na přípravě celoročního plánu práce, není však členkou vedení školy. Z toho hlediska nemá družina se školou přímý kontakt, tok informací je zprostředkovaný, ale funkční.

V době konání inspekce proběhlo ve všech odděleních motivované zaměstnání, které metodami i formami práce odpovídalo požadavkům specifčnosti pedagogiky volného času. Projevila se ukázněnost a zájem dětí pro dané činnosti, které rozvíjely především jejich fantazii, tvořivost,

komunikaci a samostatný verbální projev.

Vztahy mezi vychovatelkami a žáky byly vstřícné a přátelské, bylo vytvořeno pozitivní komunikační prostředí s akceptovanými pravidly jednání.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny.

Prostorové podmínky školní družiny jsou velmi dobré, učebny jsou vkusné a dobře vybavené pomůckami a hračkami. Provoz školní družiny je po personální i materiální stránce velmi kvalitně zajištěn, výchovně vzdělávací činnost je plánovitá a promyšlená, její zaměření je vysoce motivované a velmi vhodně vychází z daných podmínek. Řízení má jasnou strukturu, vychovatelky mají podíl na vedení zařízení.

Shrnutím všech atributů je hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti školní družiny vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V předložené písemné koncepci rozvoje školy do roku 2004 ředitel školy klade důraz zejména na dokončení přechodu na vzdělávací program Základní škola se zaměřením na: pokračování v ekologických aktivitách školy a v jejich rozšiřování (realizace projektu Slunce do škol, aktivity v arboretu, akce klubu Tereza, spolupráce se sdružením Vita a Lučina), získat romského asistenta s případným otevřením přípravné třídy, v prostorách školy nadále organizovat rozmanité dětské soutěže, zvyšovat procentuální podíl hodin odučených vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí, získávat do pedagogického sboru mladé pedagogy, udržet ve škole v maximální míře mimoškolní činnost (zájmové útvary), jako prevenci proti kriminalitě mládeže, nadále se snažit o co největší modernizaci výuky (přestěhovat počítačové učebny do větších prostor, její rozšíření a připojení na internet, dokončit generální obměnu učebnic, zaměřit se na vybavenost moderními učenými pomůckami, realizovat projekt na zřízení víceúčelové sportovní plochy pro děti a mládež, vypracování projektu na využití prostor po bývalé kotelně (minitělocvična a posilovna) a dovybavení tříd žákovským nábytkem. Dlouhodobé koncepční záměry jsou rozpracovány i v organizaci školního roku 2000/2001, která obsahuje také plán řídicí a kontrolní činnosti a seznam hlavních úkolů školy ve školním roce 2000/2001. Z analýzy předmětných materiálů je zřejmé, že vedení školy akcentuje především didaktické zásady ve výchovně-vzdělávacím procesu, patřičný důraz je kladen na spolupráci s rodičovskou veřejností. Roční plán je průběžně rozpracován do měsíčních a týdenních plánů, s nimiž jsou prostřednictvím informační tabule ve sborovně seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

Škola má zpracován plán výchovného poradenství i minimální preventivní program na úseku protidrogové prevence. Výchovné poradenství je realizováno vyučující, která absolvovala specializační studium zaměřené na výchovné poradenství.

Škola realizuje výuku v 1.-4. a 6.-9. ročníku dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 168 47/96-2 ze dne 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 a ve třech pátých třídách podle vzdělávacího programu Obecná škola, který byl schválen MŠMT ČR pod čj. 12 035/97-20 s platností od 17. března 1997. Předložený rozvrh hodin respektuje minimální hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném učebním plánu realizovaného vzdělávacího programu. Z nepovinných předmětů škola nabízí v letošním školním roce zdravotní výchovu.

Z volitelných předmětů jsou to technické činnosti, seminář a praktika z přírodopisu a ze zeměpisu, základy administrativy, technické kreslení, informatika, domácnost, seminář ze společenskovedních předmětů a seminář a praktika z fyziky a matematiky. Velmi pestrá je zájmová činnost, vyučující vedou celkem 26 kroužků, např. kroužek výtvarný, pěvecký, zdravotnický, ekologický, kroužky jazyka anglického, ruského, německého, francouzského, kroužky sportovní, práce na počítači, apod. Pro dvanáct žáků se speciálními poruchami učení jsou zpracovány individuální učební plány, žáci jsou do výuky integrováni v rámci tříd, náprava je stanovena i na dobu mimo vyučování. Spolupráce s institucemi, které se zabývají zdravotní stránkou žáků je velmi dobrá, dokumentace o žácích je doložena potřebnými vyšetřeními.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelem a zástupkyní ředitele. Ředitel i jeho zástupkyně mají písemně stanovenou pracovní náplň a mají vzdělání v souladu s vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, v platném znění.

Úkoly drogové prevence vykonává vyučující, která je pro tuto oblast speciálně proškolená. Na řízení se dále v rámci svých zodpovědností podílejí také předsedové šestnácti metodických orgánů, vedoucí školní družiny a školní jídelny.

Žákovský režim je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole ve znění pozdějších předpisů. Režim obsahuje ustanovení o povinnostech žáků, tak i o jejich právech, jeho součástí jsou i poučení o prevenci zneužívání návykových látek. Režim byl prokazatelně projednán a schválen pedagogickou radou naposledy dne 1. září 1999. Kontrolou bylo zjištěno, že s ním byli seznámeni všichni žáci školy i rodiče na třídních schůzkách. K dispozici není ve všech třídách. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	56	0
2.	2	50	1
3.	2	44	1
4.	3	71	1
5.	3	63	2
6.	2	43	3
7.	2	59	2
8.	2	57	2
9.	2	48	0
Celkem	20	491	12

V posledních třech letech dochází ke změnám v počtu žáků školy v důsledku značné fluktuace obyvatel.

Vyučování probíhá podle rozvrhu, který odpovídá zásadám psychohygieny. Dělená výuka

probíhá ve výuce cizího jazyka, tělesné výchově, pracovních činnostech a povinně volitelných předmětech.

Předávání informací uvnitř školy zajišťují členové vedení. Základním nástrojem řízení je pedagogická rada. Pedagogické rady se konají pětkrát ročně. Ze zápisů je zřejmé, že jsou projednávány organizační záležitosti daného období, součástí zápisu jsou usnesení, chybí jejich následná kontrola. Pracovní porada je svolávána většinou jedenkrát měsíčně. Dalším zdrojem vnitřních informací je informační tabule. Práce je specifikována měsíčním a týdenním plánem práce s osobními zodpovědnostmi. Pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím: z referátu školství nebo města, k legislativě, závěrům z porad, odborovým zprávám a publikacím. Ochrana osobních dat pracovníků je zabezpečena, dokumentace žáků je řádně uložena. Dle potřeby je využíván i školní rozhlas. Ve škole pracuje rada žáků.

Při škole pracuje Sdružení rodičů. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím deníčků, žákovských knížek a informační tabule ve vestibulu školy. Ve škole vychází žákovský časopis. Pětkrát ročně se konají pravidelné třídní schůzky, další informace o svých dětech mohou rodiče získat v rámci konzultačních hodin nebo individuálně podle domluvy. Škola je rodičům otevřená a svědčí o tom i jejich účast na kulturních a společenských akcích.

Žáci školy se vhodným způsobem prezentují na veřejnosti, zúčastňují se tradičních soutěží města a získali významná umístění v oblastních a okresních kolech olympiád, ve sportovních, pěveckých a ekologických soutěžích.

Škola má kontakty s odborem životního prostředí Magistrátu města Havířova ekologickými společenstvími, se sousední mateřskou školkou, s Centrem drogové prevence, kulturními zařízeními a místní knihovnou. Vztahy s dalšími organizacemi a s orgány státní správy a samosprávy jsou na velmi dobré komunikativní úrovni. Výroční zpráva školy o činnosti za školní rok 1999/2000 byla projednaná pedagogickou radou dne 21. listopadu 2000, výroční zpráva školy o hospodaření byla projednána dne 10. dubna 2001.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel používá nástroje operativního řízení, reaguje na nové podněty ve vzdělávání a snaží se je realizovat v praxi. Řídící práce ředitele se blíží k demokratickému stylu vedení, v řízení upřednostňuje osobní kontakt, převládá u něj vysoká míra osobní zodpovědnosti a vlastního podílu při zajišťování provozu a organizace školy.

K termínu inspekce ve škole pracovalo 42 zaměstnanců, z toho 29 pedagogů. Většinu vyučovacích hodin vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný předmět. Věkové složení pedagogického sboru je nerovnoměrně rozloženo, převládají starší věkové skupiny. Muži - učitelé jsou tři. Z důvodu odchodu jedné učitelky na mateřskou dovolenou a dlouhodobých absencí nemocných vyučujících je ve školním roce 2000/2001 vyšší počet učitelů důchodců.

Celkem pedagogických zaměstnanců	Do 35 let	Nad 35 do 45 let	Nad 45 do 55 let	Nad 55 let do důchod. věku	Důchodový věk
29	5	6	8	1	9
100%	17%	21%	28%	3%	31%

Škola má vypracovaný systém dalšího vzdělávání učitelů. Vyučující prošli celkem 34 kurzy, a to hlavně se zaměřením na výpočetní techniku, jazykové kurzy, komunikace ve skupině,

soužití Romů s majoritní společností, netradiční formy ve výuce tělesné výchovy a mnoho dalších kurzů v rámci pedagogicko-psychologických disciplin.

Vyučujícím s krátkou pedagogickou praxí jsou přiděleny zkušené uvádějící učitelky.

Ve škole je vytvořen systém stimulování pracovníků. Osobní příplatek je přidělován zaměstnanci, který dosahuje velmi dobrých pracovních výsledků nebo kvalitně plní větší rozsah pracovních činností než ostatní zaměstnanci. Pro přiznání třídnického příplatku a mimořádných odměn jsou vypracována kritéria s nimiž byli všichni zaměstnanci seznámeni. Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá dvakrát ročně.

Kontrolní mechanismy

Z předložených zápisů vyplývá, že práce učitelů je průběžně kontrolována. Ředitel školy má vytvořen plán hospitací a kontrol na školní rok 2000/2001. Jedná se o poznání práce učitelů, podmínek daných tříd, sledování kvality vedení povinné dokumentace třídního učitele, písemností žáků a jejich klasifikace. V letošním školním roce ředitel školy spolu se zástupkyní ředitele školy vykonal hospitace u většiny vyučujících a navštívili většinu tříd. Obecně lze říci, že hospitace jsou zaměřeny na metodiku hodiny, na osobnost vyučujících, jejich vystupování, přístup k dětem, na pracovní atmosféru hodiny a na jednotlivé žáky. Strukturované záznamy z hospitací jsou vedeny v pozitivním ladění, s vymezením kladů i nedostatků, závěry a opatření nejsou vždy zformulovány. Po hospitaci následuje pohovor nad rozbořem hodiny, záznamy jsou vyučujícími podepisovány. Ke kontrole vyučovacími výsledky používá škola na úrovni ročníků především prověrky z českého jazyka a matematiky v rámci metodických sdružení. Na základě jejich výsledků jsou stanovovány závěry a opatření. Ředitelské písemné prověrky z jazyka českého a matematiky nejsou realizovány. Vedení školy se zaměřuje v rámci kontrolní činnosti i na kontrolu estetického vzhledu školy.

Klasifikace žáků je prováděna dle klasifikačního řádu, který je ve shodě s vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole. Širší slovní hodnocení je využíváno u tří žáků se specifickými vývojovými poruchami učení.

Hodnocení kvality řízení

Řídící činnost vychází z dobré a reálné koncepce, která je podpořena propracovaným plánovacím systémem. Dlouhodobě je sledováno zlepšování materiálně-technického vybavení a jeho využívání. Nabídka výchovně-vzdělávacích činností v rámci povinných předmětů je široká. Plánování je hodnoceno stupněm velmi dobrý. Uspořádání školy je promyšlené, poradní orgány jsou ustaveny, jejich kompetence jsou na odpovídající úrovni. Vnitřní informační systém i způsob poskytování informací rodičům je funkční a účinný. Úroveň organizování je hodnocena stupněm velmi dobrý. Způsob řízení je promyšlený, je zaveden systém pravidelného hodnocení pracovníků. Oblasti vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jako průměrná.

Na základě výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že řídicí činnost základní školy je se zabezpečením zpětných vazeb hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Inspekce nezjistila neefektivní nakládání s finančními prostředky. Finanční prostředky jsou

využívány ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího procesu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. ŠÚ-99-opr-1/ZŠ-67, Školský úřad Karviná s účinností od 1. 1. 1999, Protokol o provedení změny, ŠÚ Karviná, 10. 2. 2000, Sine 2000,
- třídní knihy, žákovské knihy, vysvědčení,
- řád školy,
- záznamy z pracovních porad, zápisy pedagogických rad, záznamy metodických orgánů,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy,
- koncepční záměry pro období školního roku 2000/2001 až 2003/2004, plán práce školy pro školní rok 2000/2001, měsíční a týdenní plány práce,
- plán řídicí a kontrolní činnosti, hospitační záznamy,
- kritéria přiznání odměn, osobních příplatků, příplatků za třídnictví,
- rozvrhy hodin, tematické plány učiva pro rok 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelem školy,
- rozhodnutí ředitele školy,
- výroční zpráva o činnosti základní školy ve školním roce 1999/2000, výroční zpráva o hospodaření za rok 1999/2000,
- přehledy výchovně vzdělávací práce ŠD,
- zápisové lístky,
- vnitřní řád ŠD,
- rozpis služeb vychovatelek.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Stimulující a funkční prostředí školy zaměřené na ekologickou výchovu,
- pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky, dobrá pracovní atmosféra, důvěra, spolupráce a tolerance,
- řízení školy je systematické, jsou naplňovány cíle vzdělávacích programů Obecná a Základní škola,
- pestrá zájmová činnost,
- vybudování sportovního hřiště před budovou školy,
- promyšlený systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- vysoká míra motivovaného zaujetí učitelů, převládá pedagogický optimismus, snaha zkoušet a ověřovat.

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- V závěrečné části výuky vlastivědy, prvouky, přírodopisu a zeměpisu věnovat větší časový úsek na hodnocení a sebehodnocení žáků,
- realizace ředitelských prověrek vedením školy,
- dle finančních možností obnovovat zastaralý žákovský nábytek,
- doplnit počítačovou učebnu o další funkční počítače,
- vybudovat odbornou učebnu zaměřenou na komplexní společenské vědy.

Výuka probíhá ve shodě s učebními osnovami, je využívána odbornost učitelů, škola má dostatek didaktických pomůcek, prostorové podmínky, ve kterých výuka probíhá, jsou velmi podnětné. Řízení je hodnoceno jako velmi dobré, úspěšně jsou uplatňovány zásady školského managementu. Výsledná kvalita vzdělávání ve vybraných předmětech je hodnocena velmi dobře. V celkovém hodnocení má Základní škola Havířov-Prostřední Suchá, Kapitána Jasioka 57 vytvořeny podmínky pro plynulou a úspěšnou práci a je hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členové týmu	PaedDr. Miroslav Bialoň	PaedDr. Miroslav Bialoň v. r.
	Mgr. Šárka Hanušová	Mgr. Šárka Hanušová v. r.
	Mgr. Kazimír Worek	Mgr. Kazimír Worek v. r.

V Karviné dne 3. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. květen 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Marek Bulawa

Mgr. Marek Bulawa v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Karviná	2001-05-21	143 146/01-11035
Zřizovatel: Statutární město Havířov	2001-05-21	143 147/01-11035

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly vzneseny.